

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Warszawa, dnia 04.11 2014 r.

DSO-IV-071-62/14

BM-1-071-386/14/2
141105-00476

SEKRETARIAŃ
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 6.11.14
nr. 6608 podpis. [signature]

Pani

Maria PAŃCZYK-POZDZIEJ

Wicemarszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Stanowiny Paweł Klement

W odpowiedzi na pytania zawarte w oświadczeniu senatorów – Pani Marii Koc i Pana Andrzeja Pająka z dnia 9 października 2014 r. przesłanym przy piśmie nr BPS/043-62-2686-MS/14, dotyczące badania cech psychicznych kandydatów na stanowisko sędziego, a także utrwalania zapisu dźwiękowego z rozpraw sądowych informuję, co następuje.

Odnosząc się do zagadnienia badań kandydatów na stanowisko sędziego, tj. czy w procedurze naboru kandydatów brana jest w jakikolwiek sposób pod uwagę kwestia posiadania niezbędnych cech psychicznych, gwarantujących właściwe wykonywanie zawodu sędziego; czy bada się w jakikolwiek sposób czy kandydat nie wykazuje negatywnych cech osobowości, agresywnego usposobienia, poczucia wyższości nad innymi ludźmi, braku szacunku dla innych ludzi, wskazać należy, że poruszone zagadnienie regulują przepisy ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – *Prawo o ustroju sądów powszechnych* (tj. Dz.U. z 2013 r., poz. 427 ze zm. – dalej: „u.s.p.”) oraz wydanego na podstawie delegacji wynikającej z tej ustawy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 września 2014 r. w sprawie badań lekarskich i psychologicznych kandydatów do objęcia urzędu sędziego (Dz.U. z 2014 r., poz. 1293).

Stosownie do art. 61 § 1 pkt 4 u.s.p. na stanowisko sędziego może być powołany ten, kto jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego. Oceny, czy kandydat na stanowisko sędziego spełnia powyższy warunek dokonuje się w trybie określonym we wskazanym wyżej rozporządzeniu z dnia 19 września 2014 r.

Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia, badania lekarskie kandydata obejmują ogólną ocenę stanu zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem układu nerwowego i stanu

psychicznego; badania specjalistyczne, konsultacje lekarzy specjalistów i badania pomocnicze (laboratoryjne, EKG, EEG, RTG i inne), jeżeli lekarz uprawniony uzna je za niezbędne.

Z kolei § 3 rozporządzenia przewiduje, że badania psychologiczne obejmują wywiad bezpośredni i obserwację kandydata, z zastosowaniem narzędzi diagnostycznych. Na podstawie wyników badań, psycholog uprawniony określa i opisuje cechy osobowości kandydata w zakresie umiejętności poznawczych i społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem zdolności do samodzielnego oceniania sytuacji i podejmowania decyzji oraz odporności na stres. Badania psychologiczne kandydata psycholog uprawniony przeprowadza osobiście.

Warunkiem ubiegania się o stanowisko sędziego jest wydanie przez uprawnionego lekarza oraz przez uprawnionego psychologa zaświadczeń o zdolności kandydata do pełnienia obowiązków sędziego i dołączenie tych dokumentów do karty zgłoszenia kandydata na wolne stanowisko sędziowskie (art. 57 § 7 u.s.p.).

Dodać należy, że przed wejściem w życie rozporządzenia z dnia 19 września 2014 r. analogiczne regulacje dotyczące oceny stanu zdrowia i predyspozycji psychologicznych kandydata na stanowisko sędziego przewidywało *rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 marca 2002 r. w sprawie badań lekarskich i psychologicznych kandydatów do objęcia urzędu sędziego* (Dz.U. nr 26, poz. 263).

W kwestii wyrażonego w oświadczeniu senatorów poglądu, że wszystkie rozprawy sądowe powinny być utrwalane zapisem dźwiękowym oraz że zasadą powinno być dopuszczenie do nagrywania przebiegu rozpraw sądowych przez każdego, kto takie nagranie chce wykonać informuję, że postulat ten jest w znacznej mierze spełniony.

Postępowania sądowe w sprawach cywilnych, tj. w sprawach ze stosunków z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego oraz prawa pracy, jak również w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych oraz gospodarczych prowadzone są w trybie regulowanym przepisami *ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego* (tj. Dz.U. z 2014 r., poz. 101 ze zm.). W myśl art. 157 § 1 tej ustawy, z przebiegu posiedzenia jawnego sporządza się protokół utrwalając przebieg posiedzenia za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk oraz pisemnie. Jeżeli ze względów technicznych utrwalenie przebiegu posiedzenia za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk nie jest możliwe, protokół jest sporządzany wyłącznie pisemnie, pod

kierunkiem przewodniczącego. W chwili obecnej tzw. elektroniczny protokół w postaci zapisu dźwięku albo dźwięku i obrazu jest sporządzany w sądach okręgowych i apelacyjnych. W sprzęt pozwalający na utrwalanie dźwięku i obrazu wyposażane są sądy rejonowe. W miarę postępu tych prac, również w sądach rejonowych wprowadzany będzie tzw. protokół elektroniczny polegający na rejestracji dźwięku lub obrazu i dźwięku.

Zagadnie rejestracji przebiegu rozpraw w sprawach karnych regulują przepisy *ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego* (Dz.U. nr 89, poz. 555 ze zm. – dalej: „k.p.k.”). Zgodnie z art. 147 § 1 k.p.k. przebieg czynności protokołowanych może być utrwalony ponadto (obok pisemnego protokołu) za pomocą urządzenia rejestrującego obraz lub dźwięk, o czym należy przed uruchomieniem urządzenia uprzedzić osoby uczestniczące w czynności. Sąd może zezwolić przedstawicielom radia, telewizji, filmu i prasy na dokonywanie za pomocą aparatury utrważeń obrazu i dźwięku z przebiegu rozprawy, gdy uzasadniony interes społeczny za tym przemawia, dokonywanie tych czynności nie będzie utrudniać prowadzenia rozprawy, a ważny interes uczestnika postępowania temu się nie sprzeciwia (art. 357 § 1 k.p.k.). Z kolei art. 358 k.p.k. stanowi, że jeżeli nie przemawia przeciw temu względ na prawidłowość postępowania, sąd na wniosek strony wyraża zgodę na utrwalenie przez nią przebiegu rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk. Z ostatniego z cytowanych przepisów wynika, że zasadą jest wyrażenie zgody na nagrywanie przez stronę przebiegu rozprawy, gdyż odmowa może nastąpić wyłącznie wówczas, gdy przemawia za tym względ na prawidłowość postępowania.

Aktualne brzmienie *ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia* (tj. Dz.U. z 2013 r., poz. 395 ze zm.) przewiduje rozwiązanie analogiczne do spraw karnych, tj. możliwość utrwalania przebiegu rozprawy ponadto (obok pisemnego protokołu) za pomocą urządzenia rejestrującego obraz lub dźwięk, o czym należy uprzedzić osoby uczestniczące w czynności (art. 37 § 3 tej ustawy). W dniu 9 listopada 2014 r. wejdzie w życie nowelizacja ustawy, zgodnie z którą w sprawach o wykroczenia będzie sporządzany protokół utrwalający przebieg rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk – art. 37 § 2 w brzmieniu nadanym *ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia* (Dz.U. z 2014 r., poz. 579).

2

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Wojciech Hajduk
PODSEKRETARZ STANU